

Наша Слова

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 17 (1220) 29 КРАСАВІКА 2015 г.

IX з'езд БАЖ

25 красавіка ў Менску прайшоў IX чарговы з'езд грамадскага аб'яднання "Беларуская асацыяцыя журналістаў" (БАЖ). У БАЖ уваходзяць 1150 чалавек.

Сябрам БАЖ неабходна было выбраць новае кіраўніцтва, прыняць папраўкі ў Кодэкс прафесійнай этыкі і абмеркаваць вынікі дзейнасці арганізацыі за апошнія тры гады. На з'езд, які праходзіць у гатэлі Crown Plaza, прыехала 87 з 88 дэлегатаў, вылучаных рэгіянальнымі філіямі асацыяцыі і асобнымі рэдакцыямі.

Удзельнікі форуму ўшанавалі памяць калег, якія пайшлі з жыцця за тры гады пасля апошняга з'езду (з 2012 года). Зачыталі вітальнае слова ад Еўрапейскай федэрацыі журналістаў. ЕФЖ пажадала БАЖ плённага з'езду і запэўніла, што пастаянна сочыць за сітуацыяй з правамі журналістаў у Беларусі. "Не здавайцеся, не адчужайце сябе і заляванымі!", - гаворыцца ў звароце ЕФЖ.

Выступіла старшыня БАЖ Жанна Літвіна, якая агучыла найбольш важныя пункты справаздачнага дакладу Рады ГА "БАЖ", а таксама стратэгіі развіцця арганізацыі на бліжэйшыя тры гады.

Асобна старшыня ГА "БАЖ" спынілася на сітуацыі вакол рэдакцыі "Белорусы і рынок", звязанай з непаразуменнем паміж новымі ўладальнікамі выдання і калектывам. Па яе словах, цяпер абмяркоўваецца ідэя стварэння эксперт-

ную групу, якая дапамагала б спраўляцца з такога кшталту ўнутрырэдакцыйнымі канфліктамі. З улікам набліжэння прэзідэнцкіх выбараў ў Беларусі і ўзмацнення прапаганды ў звязку з падзеямі ва Украіне кожнае незалежнае выданне - на вагу золата, зазначыла Жанна Літвіна.

Яна падкрэсліла важнасць актыўнай працы Камісіі па этыцы і асобна адзначыла праект Mediakritika.by: "Маргчыма, не ўсім падабаецца крытыка, якая часам гучыць з іх боку, але самае галоўнае - вакол абодвух праектаў працуюць сапраўдныя эксперты з прафесійным досведам. Хачу пажадаць ім развіцця і як мага менш памылак".

Старшыня Кантрольна-рэвізійнай камісіі Аляксандр Жук прадставіў з'ездзе справаздачу пра гаспадарчую дзейнасць ГА "БАЖ" на працягу апошніх трох гадоў. Кіраўнік Мандатнай камісіі Сяргеі Вазняк распавёў пра вынікі правёркі дакументаў па пад-

рыхтоўцы да IX з'езду. Старшыня Камісіі па этыцы Анатоль Гуляеў агучыў прапановы змянаў у Кодэкс этыкі БАЖ.

Напярэдадні з'езду нязменны кіраўнік БАЖ Жанна Літвіна заявіла, што не будзе вылучаць сваю кандыдатуру на пасаду старшыні.

Дэлегаты з'езду ўсталі, каб падзякаваць спадарыні Літвіной воплескамі за доўгую адданую працу.

На прапанову Рады новым кіраўніком арганізацыі быў адзінагалосна абраны намеснік Жанны Літвіной Андрэй Бастунец.

Намеснікамі старшыні арганізацыі былі абраныя Аляксандр Старыкевіч ("Салідарнасць"), Святлана Калінкіна ("Народная воля" / "Белсат"), Міхась Янчук ("Белсат") і Аліна Суравец (БАЖ).

Паводле СМІ.

Рэдакцыя газеты "Наша слова" віншуе новае кіраўніцтва ГА "БАЖ" і зычыць асацыяцыі плёну на ніве вольнага слова.

80 гадоў Анатолю Клышку

Анато́ль КЛЫШКА нарадзіўся 16.04.1935 г. у вёсцы Данейкі Баранавіцкага раёна Берасцейскай вобласці ў сялянскай сям'і.

Вучыўся ў Наваградскай педагагічнай навучальні (1949-1952). Працаваў карэктарам у наваградскай гарадской газеце "Звязда", адказным сакратаром рэдакцыі газеты "Фізікультурнік Беларусі". Скончыў філалагічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (1958). Быў супрацоўнікам газеты "Літаратура і мастацтва", у 1958 г. працаваў інструктарам па друку ЦК ЛКСМБ, са снежня 1958 г. вучыўся ў аспірантуры пры Інстытуце літаратуры імя Янкі Купалы АН БССР, з 1960 г. - у рэдакцыі часопіса "Польмя". З 1961 па 1963 гг. - старшы рэдактар сцэнарнага аддзела кінастудыі "Беларусьфільм", пасля зноў у "Польмі" - літработнік аддзела крытыкі, рэдактар аддзела навукі і мастацтва. З 1971 г. - загадчык лабараторыі навучання грамаце, а потым аддзела навучання літаратуры Інстытута педагогікі Мі-

ністэрства асветы БССР. У 1981-1983 гг. - загадчык рэдакцыі выдавецтва "Юнацтва", у 1986-1990 гг. - загадчык аддзела крытыкі часопіса "Польмя". Сябар СП СССР з 1960 г.

Узнагароджаны медалём Францыска Скарыны і іншымі медалямі.

У 1950 г. у наваградскай газеце апублікаваў першы верш. З літаратурна-крытычнымі артыкуламі выступае з 1953 г. У 1967 г. выйшла кніга літаратурна-крытычных артыкулаў "Права на верш".

Аўтар "Буквара" (1969, 23 выданні), "Пропісаў да "Буквара" (1969, 4 выданні), "Пропісаў для 1 класа" (1973, 18 выданняў), дапаможніка для 1 класа "Верасок" (1978, 3 выданні), "Чабарок" (1989, чытанка для 4 класа школ з расейскай моваю навучання). Напісаў кніжкі для дзяцей "У лясках Белавежы" (1975), "Самая лепшая хатка" (1976), "Вярэнька загадак" (1982), "Францыск Ска-

рына, альбо Як да нас прыйшла кніга" (1983), "Шыльдбургеры. Па-нямецку пачуў, па-беларуску збаяў А. Клышка" (казкі, 1983), "Святло праз стагоддзі" (пра Ф. Скарыну, выдана на англійскай, нямецкай, французскай мовах, 1990).

Пераклаў на беларускую мову Новы Запавет (асобныя раздзелы апублікаваны ў часопісе "Спадчына", 1989-1990).

Вікіпедыя.

75 гадоў Віктару Казько

КАЗЬКО Віктар Апанасавіч (23 красавіка 1940, г. Калінкавічы) - беларускі празаік. Член СП Беларусі з 1973. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамолу (1977, за кнігу "Добры дзень і бывай"), Дзяржаўнай прэміі Беларусі імя Я. Коласа (1982, за аповець "Суд у Слабадзе"). Піша на беларускай і рускай мовах.

З сям'і рабочага. У гады Вялікай Айчыннай вайны ад выбуху бомбы загінула маці, замерзла маленькая сястрычка. Пасля вайны Віктар не прыжыўся ў новай сям'і бацькі, падлеткам сышоў з дому. Выхоўваўся В. Казько ў Вільчанскім і Хойніцкім дзіцячых дамах на Палессі. Пасля сканчэння ў 1956 васьмі класаў, вучобу працягваў у Кемераўскім горным індустрыяльным тэхнікуме. Потым працаваў у шахце, у геаагаразведцы. Яго ўражанні пра гэты час рэалізаваліся ў апавесцях "Цёмны лес - тайга густая" (1973), "Дзень добры і бывай" (1974), напісаных на рускай мове.

З 1962 звязан з сваёй лёс з журналістыкай: быў загадчыкам аддзела прамысловасці таштагольскай гарадской газеты "Красная Шорня", літсупрацоўнікам абласной газеты "Комсомолец Кузбасса", карэ-

спандэнтам абласнога радыё. У 1970 скончыў завочнае аддзяленне Літаратурнага інстытута імя А.М. Горкага. Праз год пераехаў у Менск. З 1971 В. Казько літсупрацоўнік газет "Чырвоная змена", "Советская Белоруссия", у 1973-76 - часопіса "Неман". З 1976 на творчай рабоце. У 1985-88 сакратар Саюза пісьменнікаў БССР. З 1988 зноў на творчай рабоце.

В. Казько адзін з вядучых беларускіх празаікаў сярэдняга пакалення. Друкавацца пачаў у газеце "Красная Шорня" (апавяданне "Халімон", нарысы, карэспандэнцыі не выйшлі). У беларускім друку выступае з 1971. Творчасць В. Казько мае ярка выражаную аўтабіяграфічную аснову. Ён адзін з першых у беларускай і савецкай прозе паказаў вайну праз прызм ўспрыняцця дзіцяці ("Суд у Слабадзе"). Трагічныя падзеі вайны, якія захаваліся ў дзіцячай свядомасці, сталі сюжэтным кампазіцыйным, сэнсавым, этычным цэнтрам апавесцяў пісь-

менніка. Значную ўвагу В. Казько ўдзяляе экалагічным праблемам: выступае не толькі за чысціню прыроды, але і за чысціню чалавечых адносін, мар, ідэалаў ("Цвіце на Палессі груша", "Неруш"). Своеасаблівым падагульненнем творчых пошукаў В. Казько 70-80-х стаў раман "Хроніка дзедмаўскага саду" (1987). Напісаў апавесці "Но пасаран" ("Польмя", 1990. № 4), "Выратуй і памілуй нас, чорны бусел" ("Польмя", 1991. № 9).

Яго творы былі экранізаваны на кінастудыі "Беларусьфільм" ("Паводка", "Сад", "Судны дзень"), перакладаліся на многія мовы. Жыве ў Менску.

Вікіпедыя.

Чарнобыльскі шлях - 2015

Сёлетні "Чарнобыльскі шлях" (26 красавіка) - надзіва нешматлюдны, надзіва стандартны, надзіва сумны. І, да таго ж, большасць апазіцыйных лідараў проста адсутнічала, што ўвогуле вельмі дзіўна. За што плацілі мільёны?

"Абьякаваць да жыцця і схільнасць да самагубства", - гэтая класічная прыказка сёлета як надзіва пасавала паво-

дзінам беларускіх дэмакратаў. Між іншым, менавіта зараз "абьякаваць да жыцця", абьякаваць да "Чарнобыльскага шляху" амаль роўна "схільнасць да самагубства". На "Шлях" з'явіліся поўным складам арганізатары: Віталь Рымашэўскі, Павел Севярынец з БХД, Дзі-

тры Кучук ад "Зялёных", Ігар Лялюкоў і Аляксей Янукевіч ад БНФ. Астатнія лідары беларускіх дэмакратычных партый некуды падзеліся. Традыцыйную акцыю яны праігнаравалі.

Сапраўды, а можа так нам і трэба?

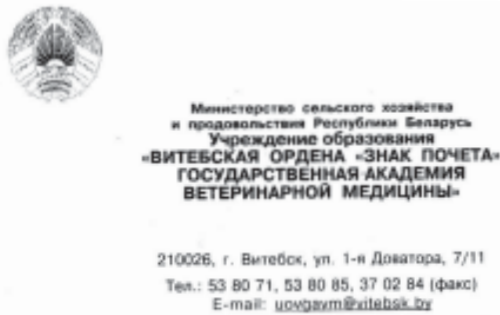
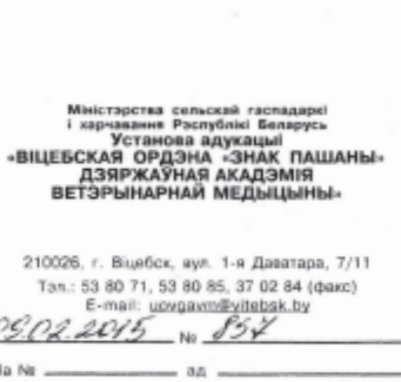
Паводле novychas.info.

ISSN 2073-7033

Беларуская мова ў беларускіх універсітэтах

Старшыні Грамадскага аб'яднання
"Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны"
Трусаву А. А.

Старшыні "Таварыства
беларускай мовы
імя Францішка Скарыны"

Паважаны Алег Анатольевіч!

Паважаны Алег Анатольевіч!

На Ваш ліст ад 27 студзеня 2015 г. (№ 61) паведамляем наступнае.

У акадэміі шмат чаго робіцца для ўсебаковага развіцця беларускай мовы.

У 1995 годзе выдадзена на беларускай мове "Ветэрынарная энцыклапедыя". Была завершана шматгадовая праца па перакладзе з рускай мовы на беларускую ўсёй тэрміналогіі, якая мае дачыненне да ветэрынарыі і жывёлагадоўлі.

Выдадзены на беларускай мове наступныя падручнікі, вучэбныя дапаможнікі, даведнікі:

- Ятусевіч, А.І. Прагэзіяны захворванні сельскагаспадарчых жывёл / А.І. Ятусевіч. - Мінск: Ураджай, 1993. - 174 с.

- Ятусевіч, А.І. Паразіталогія і інвазійныя захворванні жывёл: падручнік для ВНУ / А.І. Ятусевіч, М.П. Карасёў, М.В. Якубоўскі; рэд. А.І. Ятусевіч. - Мінск: Ураджай, 1998. - 464 с.

- Курдзека, Ж.П. Сфера афіцыйна-дзелавых зносін: вучэбна-метадычны дапаможнік для студэнтаў 1-ых курсаў факультэта ветэрынарнай медыцыны і зааінжынернага факультэта / Ж.П. Курдзека, Ю.У. Засінец, В.А. Навіцкая; УА ВДАВМ. - Віцебск: [б. і.], 2004. - 29 с.

- Засінец, Ю.У. Беларуская мова: вучэбна-метадычны дапаможнік для студэнтаў факультэта завочнага навучання / Ю.У. Засінец, Ж.П. Курдзека; Віцебская дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны. - Віцебск: УА ВДАВМ, 2005. - 46 с.

- Курдзека, Ж.П. Беларуская мова: лексіка, стылістыка, тэрміналогія: вучэбна-метадычны дапаможнік для студэнтаў факультэта завочнага навучання па спецыяльнасцях "Ветэрынарная медыцына", "Заагэхнія" / Ж.П. Курдзека, Ю.У. Баўшына; Віцебская дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны. - Мінск: УА ВДАВМ, 2010. - 61 с.

- Ласякін, А.М. Беларуская мова. Кантрольныя заданні: Вучэбна-метадычны дапаможнік для слухачоў падрыхтоўчых курсаў завочнага навучання / А.М. Ласякін; УА ВДАВМ. - Віцебск, 2004. - 21 с.

- Метадычны ўказанні і кантрольная работа па курсу беларускай мовы для студэнтаў факультэта завочнага навучання: да вывучэння дысцыпліны / УА ВДАВМ, кафедра замежных моў. - Віцебск: УА ВДАВМ, 2000. - 14 с.

- Глумачальны слоўнік - даведнік па ветэрынарыі і заагэхніі / А.І. Ятусевіч [і інш.]. - Мінск: Ураджай, 1992. - 318 с.

- Ветэрынарная энцыклапедыя: А-Я / рэд. А.І. Ятусевіч. - Мінск: БелЭн, 1995. - 446 с.: іл.
- Ятусевіч, А.І. Слоўнік зоопаразіталогічных тэрмінаў / А.І. Ятусевіч, В.М. Капліч; Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны. - Мінск: Навука і тэхніка, 1993. - 292 с.: іл.

Рыхтуецца да выдання ў 2015 годзе:

- Курдзека, Ж.П. Беларуская мова: лексіка, стылістыка, тэрміналогія, культура маўлення: вучэбна-метадычны дапаможнік / Ж.П. Курдзека, Ю.У. Баўшына.

Бібліятэчны фонд выданняў на беларускай мове - 16377 экзэмпляраў. Выдадзена чытачам у 2014 годзе - 14780.

У акадэміі выкладаецца самастойным курсам "Беларуская мова (прафесійная лексіка)" для студэнтаў 1-ых курсаў усіх спецыяльнасцей у памеры 54 гадзін.

Выкладанне іншых вучэбных прадметаў на беларускай мове не прадугледжана тыпавымі вучэбнымі планамі. З улікам Вашых прапановаў даручана супрацоўнікам акадэміі распрацаваць беларускамоўную версію інтэрнэт-сайта акадэміі.

З павагай, рэктар акадэміі,
прафесар

А.І. Ятусевіч.

У адказ на Ваш ліст ад 19 студзеня 2015 г. № 28 накіроўваем інфармацыю аб забеспячэнні адукацыйнага працэсу і функцыянаванні беларускай мовы ва ўстанове адукацыі "Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі" (далей - Акадэмія) ў 2014 годзе.

Акадэмія лічыць прыярытэтным напрамкам сваёй дзейнасці развіццё, умацаванне і захаванне скарбаў мастацкай культуры Беларусі. У Акадэміі пастаянна арганізуюцца творчыя конкурсы і навуковыя канферэнцыі, прысвечаныя беларускай музычнай культуры, ажыццяўляецца падрыхтоўка дыпломных работ, магістарскіх, кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый па праблематыцы беларускай музычнай культуры.

У Акадэміі ўпершыню быў створаны кабінет народнай музыкі (зараз кабінет традыцыйных музычных культур), дзе захоўваюцца, апрацоўваюцца, вывучаюцца і памнажаюцца запісы фальклорных крыніц, здзяйсняюцца штогадовыя экспедыцыі студэнтаў і выкладчыкаў у розныя рэгіёны Беларусі для запісаў каштоўных музычных скарбаў беларускага народа.

На фартэп'янным і кампазітарска-музыказнаўчым факультэце Акадэміі створана і плённа працуе адзіная ў рэспубліцы і свеце кафедра беларускай музыкі, якая з'яўляецца вучэбным, навуковым і метадычным цэнтрам музычнага беларусазнаўства і ажыццяўляе мэтанакіраваную дзейнасць па вывучэнні, навуковай рэканструкцыі і прапагандзе беларускай музыкі ўсіх напрамкаў - ад фальклорнага да акадэмічнага, ад старажытных здабыткаў да сучасных дасягненняў. Супрацоўнікі гэтай кафедры (на чале з дактарамі навук, прафесарамі В. Дадзімавай, І. Назінай, Л. Касцюкавец) з'яўляюцца ўнікальнымі, прызнанымі ў свеце спецыялістамі, стваральнікамі асобных важных навуковых галін у музычнай беларусістыцы, аўтарамі фундаментальных даследаванняў, палымянымі прапагандыстамі беларускай музыкі ў сродках масавай інфармацыі і асветніцкіх творчых праектах. Выкладанне дысцыплін беларусазнаўчага напрамку, якія ахопліваюць студэнтаў усіх факультэтаў і спецыяльнасцей Акадэміі, вядзецца супрацоўнікамі кафедры выключна на беларускай мове.

Колькасць дысцыплін (у працэнтах), якія выкладаюцца па-беларуску:

Назва спецыяльнасцей (напрамкаў спецыяльнасцей) I і II ступеняў вышэйшай адукацыі	% дысцыплін, якія выкладаюцца па-беларуску (з улікам акруглення)
Кампазіцыя	8
Дырыжыраванне (акадэмічны хор)	9
Фартэпіяна	16
Струнныя смычковыя інструменты	6
Духавыя інструменты	10
Ударныя інструменты	8
Струнныя народныя шчыпкова-ударныя інструменты	9
Баян-акардэон	6
Спевы (акадэмічныя)	5
Харэаграфічнае мастацтва (па напрамках)	5
Мастацтвазнаўства (музыказнаўства)	40
Музычнае мастацтва	14

Значная частка справаводства ў Акадэміі вядзецца на беларускай мове, але дакладна вызначыць яе долю не ўяўляецца магчымым з прычыны велізарнага аб'ёму дакументацыі.

Вельмі істотна, што ў Акадэміі штогадова ажыццяўляюцца беларускамоўныя навуковыя і метадычныя выданні (манаграфіі, вучэбныя дапаможнікі, зборнікі артыкулаў, часопісы, хрэстаматы, аўдыядыскі, вучэбныя праграмы і інш.), якія складаюць падмурак для далейшага вывучэння і разгортвання беларусазнаўчай працы ў галіне музычнага мастацтва. Так, 15 % вучэбна-метадычных комплексаў, 12 % тыпавых вучэбных праграм падрыхтаваны на беларускай мове.

Сярэдні працэнт артыкулаў на беларускай мове, надрукаваных у перыядычных выданнях Акадэміі ў 2014 годзе, складае 20 %, у тым ліку:

навукова-тэарэтычны часопіс "Весці Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі", № 24 - 44 % (11 з 25 артыкулаў);

навукова-тэарэтычны часопіс "Весці Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі", № 25 - 7 % (2 з 29 артыкулаў);

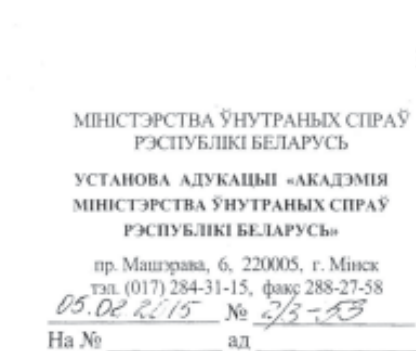
навуковыя працы Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, вып. 31, "Музычная культура Беларусі і свету ў навуковым асэнсаванні" - 12,5 % (3 з 24 артыкулаў);

навуковыя працы Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, вып. 32, "История и современность: от музыкальной науки к исполнительской практике" - 15 % (3 з 20 артыкулаў).

Паколькі ў выданнях Акадэміі друкуюцца матэрыялы міжнародных канферэнцый, значная частка якіх належыць замежным аўтарам, атрыманы сярэдні паказчык 20 % з'яўляецца вельмі высокім.

Рэктар акадэміі

К.М. Дулава.

Старшыні грамадскага аб'яднання
"Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны"
Трусаву А.А.
вул. Румянцава, 13,
220034, г. Мінск

Аб прадстаўленні інфармацыі

Паважаны Алег Анатольевіч!

Паведамляем, што ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, артыкуламі 2 і 90 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі ва ўстанове адукацыі "Акадэмія Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь" у поўнай меры рэалізавана права выбару навучання і выхавання на дзяржаўных мовах Рэспублікі Беларусь.

Ваша прапанова аб распрацоўцы беларускамоўнай версіі інтэрнэт-сайта будзе па магчымасці ўлічана пры яго абнаўленні.

Начальнік

У.У. Бачыла.

Бываеўскі, Кулеша і інш. Да 135-годдзя Язэпа Дылы

"... Скора, скорыя стане твай дзень шчасця, родны браце! Усе маладыя сілы - дзеці беларускага народа дружнаю хэўраю панясучь табе свет навукі і жыццёвую практыку; пабяжыць тады адуюль цемь, і год за годам будучь расці твае сілы цела і душы, і здаровы ўжо каняка ўздыме тваю зямлю дзеля ўрадлівага збожжжа..." - так закончваецца аповяданне "Перад раницаю..." - Думка сэрца", аўтарам якога выступіў у "Нашай ніве" № 10, 1912 г. Назар Бываеўскі. А яшчэ ён публікаваў свае творы пад літаратурнымі мянушкамі Ганна Дыла, Л. Жорсткі, Тодар Кулеша:

Л. Андрэевым, А. Купрыным...

У 1919 г. Язэп Дыла - камісар працы ў складзе першага Беларускага савета ўрады. Пасля працаваў у розных культурна-асветных і навуковых установах. І ўдавожна, як беларускі падзвіжнік, адраджэнец, навуковец і творца Язэп Дыла падлягаў знішчэнню. Яго беспадстаўна рэпрэсуюць. І толькі дзякуючы агромністай сіле волі, псіхалагічнай вытрымцы, мужнасці ён выжыў, спачатку быў сасланы ў Кунгур Пермскай вобласці (красавік 1931 г.), атрымаў пасля пераходу ў г. Саратаў, але і там у жніўні 1938 года быў арыштаваны, у сакавіку 1939 г. справа была закрыта. Рэабілітаваны быў толькі ў 1957 г.

Язэп Дыла - аўтар п'ес, аповесцей, незавершанага рамана, успамінаў, літаратурных артыкулаў, публіцыстыкі, гістарычных даследаванняў і іншых тэм. Сярод іх "Панскі гайдук", "Падуанскі студэнт", "Настасся Мякота". Гэта дзякуючы яму, сёння мы ведаем, дзе ў Слуцку знаходзіцца магіла Альгерда Абуховіча - Бандзінелі. (Не Бандынелі, як сёння пішуць у некаторых публікацыях, бо сам літаратар пісаў: "Бандзінелі", - М.У.)

Без сумненняў, на дзяржаўным узроўні такія палыміяны людзі і творцы застаюцца ў нашай краіне без належных ім ушанаванняў і юбілейных урачыстых пасаджанняў, бо яны мелі сэрца Данка. А нам таксама вядома, што адбылося наспраўды з ім: "Людзі ж, радасныя і поўныя надзей, не заўважылі смерці яго і не бачылі, што яшчэ палае побач з чалам Данка яго смелае сэрца. Толькі адзін чалавек заўважыў гэта і, баючыся часосці, наступіў на гордае сэрца нагой... І вось я, рассыпаўшыся на іскры, згасла..." з кнігі Міхася Маліноўскага "Прыроджаны краязнаўца: Нарыс пра Уладзіміра Кісялёва", Менск, "Кнігазбор", 2009, стар. 44)

Каб гэтага не адбылося, то Рэспубліканская Рада ТБМ імя Ф. Скарыны спецыяльна друкуе на старонках "Нашага слова" спіс дат нашых юбіляраў-беларускіх дзеячаў і творцаў, план сваіх дзеянняў, а газета ў дадатак дае яшчэ свае публікацыі. Праўда і тое, што гарадскім і раённым ўладам часцяком забываюць такія даты, як напрыклад, аніж не было адзначана шмат дзе 75-годдзе злучэння ў адно цэлае нашага народа ў верасні 1939 г.

Міхась Угрынскі, г. Баранавічы.

Міхась Угрынскі, г. Баранавічы.

Гэты скарб завецца родная мова

Найбагацейшы скарб кожнага народа - ёсць родная мова, нацыянальная мова народа. Для нас, беларусаў - гэта беларуская. Хто ж павінен данесці гэты скарб да народа? У першую чаргу гэта павінна рабіць улада краіны.

Толькі вось незадача, уладныя структуры, дзяржаўныя чыноўнікі ад самага маленькага да самага высокага па ступаюць наадварот. Яны нацыянальную мову беларусаў не нясуць у народныя масы, а мэтанакіравана яе знішчаюць.

А каб не быць галаслоўным, звернемся да гістарычных і сёняшніх фактаў.

Пра што гаворыць гісторыя? Напрыканцы XVIII ст. расійская імператрыца Кацярына загадала: "Вялікая Княства Літоўскае імянаваць Беларусію, а народ - беларусамі, чым на веці прывяжам яе да Расіі. Замярыць яе сілаю немачыма. Гэтую місію ускладзем на рускага чыноўніка, рускага настаўніка і рускага папа. Менавіта яны абдзяруць у беларусаў не толькі мову, але і саму памяць пра саміх сябе".

Вось так: у планах па знішчэнні беларускай мовы і памяці беларусаў пра саміх сябе на першае месца імператрыца паставіла рускага чыноўніка. Па гэтай прычыне ў ВКЛ былі накіраваны з Расіі тысячы рускіх чыноўнікаў, якія знішчалі не толькі ўсе нацыянальнае на Беларусі, але і саміх ліцвінаў-беларусаў. Так рускія чыноўнікі рабілі манкуртамі беларускі народ, пазбаўляючы яго нацыянальнай мовы, культуры, традыцый, гісторыі. Але гэта было ў часы ўладарніцтва Расіі на зямлі ліцвінскай-беларускай. А яшчэ пазней Бялая Русь была пазбаўлена і гэтай назвы. Яна стала называцца Паўночна-заходнім краем. Бачыце, толькі ўскраінаю Расіі.

А што ж дзеіцца сёння ў Рэспубліцы Беларусь? Для Расіі мы застаемся Беларусію, а не Рэспублікай Беларусі. І працягваецца знішчэнне ўсяго беларускага ў краіне, якая атрымала статус незалежнай і суверэннай дзяржавы. Як мне здаецца, чыноўнікі ў суверэннай Беларусі не стаў беларускім чыноўнікам. У яго задачы папярэднія: не прызнаваць родную мову, культуру, не прызнаваць нацыю беларусаў. Аб гэтым гавораць факты і рэчаіснасць. І вось яны.

Давайце наведваем уладныя ўстановы. Спачатку зойдем у сельвыканкамы і райвыканкамы. І што мы там убачым і пачуем? Убачым, што ўсе візуальнае афармленне: стэнды, шыльды, куткі аформлены толькі па-руску. Выключэнне складаюць толькі стэнды з нацыянальнай сімволікай. Тут, у сельрайвыканкамах, ужо беларускія чыноўнікі працягваюць традыцыі рускага чыноўніка.

Знішчаюць беларускую мову і памяць пра прыналежнасць нашага народа да беларускай нацыі. Гэта парадокс і нацыянальная трагедыя. У вялікім будынку гаррайвыканкама я знайшоў толькі некалькі слоў па-беларуску. Прыемна абрадавала, калі я ўбачыў на трэцім паверсе, дзе месціцца райвыканкам, стэнд з беларускай назваю: "Зямля бацькоў - мая зямля". Але адразу ж засмуціла, што подпісы пад здымкамі зроблены па-руску. На гэтым стэндзе ўсяго чатыры словы напісаны па-беларуску, а дзесяткі - па-руску. На пяці паверхках будынка болей за сотню дзвярэй. І толькі адну штыльду знайшоў беларускамоўную. Вось вам і роўнасць моў.

Ці ёсць у гэтых уладных установах чыноўнікі, якія ўжываюць беларускую мову ў гутарцы з наведвальнікамі? У апошнія год-два я часта па волі лёсу наведваў гэты ўладны будынак. І быў прыемна здзіўлены, што адна жанчына-чыноўніца з гарвыканкама вяла гутарку са мною па-беларуску. Яе мова была настолькі прафесійная і багатая, што я нават пазайздросціў. Адна сярод некалькіх сотняў у будынку-гмаху! Няўжо ж яна адзіная беларуска? І зусім іншае ўражанне пакінулі мае шматлікія наведванні райвыканкама з мэтай пошукаў праўды і справядлівасці з-за хамскага абходжання са мною маленькага чыноўніка і вялікага хама і разбойніка. За сем маіх паходаў у самыя высокія кабінеты райвыканкама я не пачуў ні слоўца беларускага. Мiane не толькі здзівіла, але і абурыла прызнанне - выказванне ўплывовага чыноўніка пра тое, што ён добра памятае настаўніцу рускай мовы і літаратуры, а беларускай не; што ён вырас, выхоўваўся ў рускамоўнай сям'і, а па-гэтаму беларуская мова ў яго - не матчына мова. Мне хацелася проста зарагатаць, бо я добра ведаю вёску, дзе нарадзіўся жыві і вучыўся будучы чыноўнік. Калі вы, паважаныя чытачы, захочаце дакрануцца да сакавітай мовы гэтай вёскі, то пачытайце кніжку Доктара Філалагічных навук, прафесара, уражэнца гэтай палескай вёскі, Алеся Ненадаўца. Кніжка называецца "Чухава".

Мову па праву называюць скарбам народа, нацыі. І гэты найбагацейшы скарб неабходна па-гаспадарску ахоўваць, берагчы і захоўваць.

Вось толькі ў нашых чыноўнікаў гэтай гаспадарскай беражлівасці няма. Няма і жадання захаваць гэты скарб і перадаць яго сваім дзецям і ўнукам. Яны, на маю думку, шчырыя прыхільнікі загадаў расійскай імператрыцы Кацярыны.

Уладзімір Гук, ветэран працы, Пінскі раён.

Беларусы Швецыі паставілі "Тутэйшых" з удзелам Стэфана Эрыксана

У Стакгольме 12 красавіка 2015 года тэатральны гурток беларускай дыяспары паставіў адрывак з п'есы "Тутэйшыя" Янкі Купалы.

Некалькі месяцаў таму творчы калектыў "Беларусы Швецыі" вырашыў паставіць п'есу "Тутэйшыя" Янкі Купалы. Каардынатарам ініцыятывы выступіла Галіна Краснянская - адна з заснавальніц афіцыйнай суполкі дыяспары. Муж Галіны падрыхтаваў асноўныя дэкарацыі для пастаноўкі.

Першапачаткова меркавалася паставіць п'есу цалкам, але пазней вырашылі выкарыстаць пяць найбольш цікавых сценаў. Як распавяла Галіна Краснянская, былі абразаны фрагменты, якія паказваюць змены ўплываў Захаду і ўсходу на Беларусь, а таксама прыстасаванства асобных беларусаў.

Прэм'еру спектакля ладзілі ў раёне Грондаль на захадзе Стакгольма. Мікіту Зносака сыграў Сяргей Андроненка, Янку Здольніка - Юры Кажура (старшыня Рады Згуртавання беларусаў Швецыі), Аленку - Вольга Лёвіна, даму (мяшчанку) - Ганна Ціханавы, маці Мікіты - Галіна Краснянская. Ролу прафесара Спічыні, правобразам якога быў заснавальнік і першы рэктар БДУ Уладзімір Пічэта, выконваў прафесар аднаго са стаггольмскіх універсітэтаў, гісторык

Андрэі Катлярчук. На ролу заходняга вучонага запрасілі Стэфана Эрыксана, былога амбасадара Швецыі ў Беларусі, які з'яўляецца актыўным амаатарам беларускай літаратуры, культуры, перакладнікам мастацкіх тэкстаў з беларускай мовы на шведскую, а цяпер працуе ў Міністэрстве замежных справаў Швецыі.

Адзін з удзельнікаў пастаноўкі прафесар Андрэй Катлярчук задаволены, што на спектакль прыйшло шмат новых людзей, якія даўно не бра-

лі ўдзелу ў мерапрыемствах дыяспары. Катлярчук адзначае, што спектакль "Тутэйшыя" - гэта першая беларускамоўная пастаноўка ў Швецыі:

- На сёння я ведаю дзве сучасныя пастаноўкі п'есы "Тутэйшыя" - адна ў выкананні Нацыянальнага тэатра імя Янкі Купалы (у Менску) і другая - мастацкі фільм, зняты тэлеканалам "Белсат". Пастаноўка ў Швецыі - гэта новая спроба адраджэння і данесці да публікі твор вялікага класіка Янкі Купалы - чалавека, тэксты якога не старэюць.

Арганізацыя "Sveriges Belaruser" ("Беларусы Швецыі") як афіцыйнае аб'яднанне беларускай дыяспары існуе ўжо 6 гадоў. Арганізацыя яднае беларусаў розных узростаў і прафесій і палітычных поглядаў.

Ірына Азаранка, для Радыё Свабода.

Вінуем сяброў ТБМ, якія нарадзіліся ў траўні

Абухоўскі Юры
Адамковіч Аляксандр Эдмун.
Азарка Вольга Ўладзіміраўна
Акуленка Міхаіл
Александровіч Разалія Адам.
Алесіна Таццяна Міхайлаўна
Аляшчэня Мікалай Мікалаев.
Анапрыенка Ірына
Анішчык Барыс Вітальевіч
Апалька Жанна Віктараўна
Апон Мікалай
Арлоў Валянцін Мікалаевіч
Аскерка Зміцер
Астахновіч Андрэй Казіміравіч
Астравух Аліна Эдмундаўна
Бабіч Юры Міхайлавіч
Бакшун Валянціна
Баланчук Эдуард Мікалаевіч
Баркун Юры Васільевіч
Бародзіч Сямён Дзмітрыевіч
Бароўскі Анатоль Мікалаевіч
Бахун Сяргей Пятровіч
Белакокая Наталля
Богуш Святлана Яўгенаўна
Бордак Уладзімір Адамавіч
Борсук Ніна Мікалаеўна
Брыцко Ўладзімір
Буднік Янка Фёдаравіч
Буз Андрэй Віктаравіч
Буката Людміла Аляксандр.
Буката Надзея Эдвардаўна
Быкава Надзея Мартынаўна
Быстранкова Таіса Вікенцеўна
Бяйдук Наталля
Вайцэховіч А.Р.
Валіцкая Іна
Валошчык Мікола Антонавіч
Вараб'еў Уладзімір Раманавіч
Васілеўская Кацярына
Васільева Кацярына
Васільчук Іван Дзмітрыевіч
Ваўчок Ліля
Вішнеўская Дар'я Дзмітрыеўна
Галубовіч Вольга
Галустаў Эдуард
Гарбачэўскі Васіль
Гладкі Леанід Анатольевіч
Гнеўка Анатоль Львонавіч
Гоўша Уладзімір Міхайлавіч
Чхайдзэ Георгі
Грудзіна Аляксандр Пятровіч
Грумо Зміцер
Грышкевіч Кірыла Уладзімір.
Гундар Уладзімір Тадэвушав.
Гусак Станіслаў Рыгоравіч
Давыдзік Кацярына Канстанц.
Даніловіч Раіса
Дзмітрыеў Андрэй Уладзімір.
Дзяконскі Аляксандр Алякс.
Долбік Юры Ўладзіміравіч
Драўніцкая К.М.
Драўніцкі Іван Пятровіч
Дрозд Галіна
Думанскі Аляксандр
Жабінская Марыя Пятроўна
Жукоўская Таццяна Яўгенаўна
Жураўлёва Таццяна Сяргеўна
Іванова Анфіса Міхайлаўна
Ісайкіна Вольга Юр'еўна
Кабылка Віталь
Кавальчук Галіна Тадэвуш.
Кавальчук Часлаў Францавіч
Казакевіч Юры Іосіфавіч
Калакольцава Аліна

Калацкая Вольга
Калеснікава Алена Ўладзімір.
Калыда Ніна Фёдараўна
Камко Нагалья Юр'еўна
Кампанеяц Святлана Юр'еўна
Кандракоў Міхаіл Валер'евіч
Кандратовіч Ян Янавіч
Кандрацэў Андрэй Васільевіч
Кануннікаў Сяргей Іванавіч
Карнеў Віктар Васільевіч
Карнілава Наталля Яўгенаўна
Кароль Аляксей Сцяпанавіч
Кароль Маргарыта Міхаіл.
Карпінская Юлія
Карповіч Андрэй Іванавіч
Карцель Настасся
Касавец Іван Язэпавіч
Касцюк Георгі Васільевіч
Каўлярова Т. М.
Клімуць Вольга
Кляшторная Мая Тодараўна
Корзан Сцяпан Уладзіміравіч
Корзан Уладзімір Сцяпанавіч
Корзан Яніна Браніславаўна
Кот Алена
Коўган Сяргей Яўгенавіч
Кравец Дзмітры Юр'евіч
Крук Віктар Фёдаравіч
Кручкоў Сяргей Мікалаевіч
Кудрашоў Віктар
Кульбянкова Іна
Лабачоў Яўген Дзмітрыевіч
Лагун Вольга Эдвардаўна
Лапо Аляксандр Іванавіч
Латоцін Лявон Аляксандравіч
Лебедзева Наталля Мікалаеўна
Леўшык Станіслаў Станіслав.
Лук'янцаў Кірыла
Лытнэў Міхаіл
Ляскоўская Зоя Нікіфараўна
Майсеня Людміла Іосіфаўна
Макарскі Андрэй Георгіевіч
Макарчык Уладзімір
Макрыцкая Таццяна (Ніна) М.
Малышава Галіна
Малько Пётр Іванавіч
Мальцава Ганна Валянцінаўна
Марцінкевіч Яўгенія
Мацвеева Таццяна Генадз.
Мацвееў Максім Іванавіч
Міцкевіч Кастусь
Міцкевіч Яўген Фаміч
Моніч Алесь
Мурашка Людміла Мікал.
Муха Валянцін Станіслававіч
Мякшыла Мікалай
Мяснянкіна Ала Міхайлаўна
Навасельская Таццяна Уладз.
Нарушэвіч Міхаіл Алегавіч
Натынчык Уладзімір Алякс.
Ніжанкоўская Ірына Уладзісл.
Нікіпорчык Віктар
Отчык Андрэй
Панізьнік Сяргей Сцяпанавіч
Паплаўская Ірына Станіслав.
Паўлаў Міхаіл Іванавіч
Паўлініч Валеры Валерыевіч
Паўтаржыцкі Канстанцін Бран.
Пашкевіч Ігар
Перальгін Алесь
Пожанька Ігар Леанідавіч
Радзюк Алена Іванаўна
Радзюк Уладзімір Сяргеевіч
Пратасавіцкая Марыя Георг.

Праўдзін Віктар Аляксандр.
Пуцікаў Ілля
Пушкін Ігар Аляксандравіч
Пыжык Аляксей
Пятрашка Майя
Рачэўскі Станіслаў Рыгоравіч
Рубанік Таццяна
Руткевіч Вераніка Антонаўна
Рухлова Тамара
Сабуць Галіна Эдмундаўна
Салаўеў Зміцер Сяргеевіч
Салговіч Вольга Віктараўна
Салодкі Юры Часлававіч
Самасюк Ганна
Самоўленка Арцём Сяргеевіч
Саханчук Людміла Мікалаеўна
Сідар Маргарыта
Сідаровіч Яніна Дзмітраўна
Сілкова Раіса Іванаўна
Сільвановіч Станіслаў Алёйз.
Сітнік Аляксандр
Сіўко Франц Іванавіч
Снітко Вольга Ўладзіміраўна
Снітко Галіна Мікалаеўна
Станевіч Тамара Іосіфаўна
Станевіч Юры
Шташэўскі Яўген Адамавіч
Строкач Аляксандр Пятровіч
Стукаў Віктар Якаўлевіч
Сцефановіч Рамуальд
Счасная Нэлі Пятроўна
Сяліцкая Рыга
Талкачыкава Кацярына Аляк.
Таневіч Галіна Янаўна
Тарасенка Ўладзімір Мікал.
Тырсын Васіль Анагольевіч
Тышкевіч Галіна Францаўна
Харанека Святлана Станіслав.
Харланчук Аляксандр Анаг.
Хвайніцкі Часлаў Сіманавіч
Хітун Ілья Андрэевіч
Холеў Станіслаў Браніслававіч
Хоміч Генадзь Рыгоравіч
Храмлюк Марыя Іосіфаўна
Цвікевіч Мікалай Аляксеевіч
Церпугова Алена Фёдараўна
Цігоў Леанід Сцяпанавіч
Цюрын Аляксей Сяргеевіч
Чарнышова Алена Аляксандр.
Чухліб Наталля
Чэчат Віктар Аляксандравіч
Шабуна Ніна
Шапуцька Віктар Аляксандр.
Шарах Мікола Аркадзевіч
Шароў Георгі Іванавіч
Шарыпкін Генадзь Леанідавіч
Шаўкера Алег
Шахаб Дар'ян
Шахмуць Ніна Іванаўна
Шкірманкоў Фелікс
Шошын Руслан Алегавіч
Шруб Марына
Шупенька Ірына Аляксандр.
Шуткін Сяргей Сяргеевіч
Шчарбіна Святлана
Шчэрба Святлана Мікалаеўна
Шык Кірыл Іванавіч
Шыла Ўладзімір
Шыманіца Ала Іванаўна
Шышкавец Ала Аркадзевіч
Юрэвіч Генрых Іосіфавіч
Якубчык Генрых
Яніцкая Мая Міхайлаўна
Яцыновіч Святлана

Мікалай Радзівіл Чорны і Ўладзімір Арлоў разам на Русінаўскай сядзібе ТБМ

17 красавіка на Русінаўскай сядзібе ТБМ (Баранавіцкі раён) адбылася творчая сустрэча аматараў беларускай гісторыі з пісьменнікам Уладзімірам Арловым, які прэзентаваў сваю кнігу "Імёны свабоды". Напачатку была праведзена віктарына па творчасці Ўладзіміра Арлова, і адбылося ганараванне пераможцаў віктарыны, прысвечанай 500-м угодкам з дня народзінаў палітычнага, рэлігійнага і культурнага дзеяча ВКЛ Мікалая Радзівіла Чорнага. Пераможцам віктарыны стала **Яся Малашчанка** (Баранавіцкая гімназія № 4),

якая атрымала ад Уладзіміра Арлова ў падарунак кнігу "Краіна Беларусь. Вялікае Княства Літоўскае". Прызёрамі гістарычнай віктарыны ў гонар Мікалая Радзівіла Чорнага таксама сталі **Андрыёнак Насця** (г. Баранавічы), **Раман Патапчук** (г. Менск), **Кунцэвіч Віталь** (г. Баранавічы), **Генадзь Ажэль** (г. Баранавічы), прадпрымальнік у сферы будаўніцтва), **Чыгрын Сяргей** (кразнавец, г. Слонім), **Лабар Кірыл** і **Муха Анжаліка** - сябры клуба "Спадчына" Дварэцкай СШ (Дзятлаўскі раён). Усе пераможцы віктарыны атрымалі каштоўныя падарункі і кнігі па гісторыі Беларусі ад славянскай гісторыі і пісьменніка.

Затым Уладзімір Ар-

лоў распавёў пра гісторыю напісання сваёй кнігі і пералічыў імёны ўсіх 40 чалавек, пра якіх ідзе гаворка ў трэцім выданні "Імёнаў свабоды". Аўтар прачытаў фрагменты нарысаў пра лёс, найперш,

Тадэвуша Рэйтана, Уладзіслава Галубка, Сяргея Пясецкага, жыхіц і дзейнасць якіх звязана з Баранавіцкай зямлёй, а таксама пра Пятра Марцава, Генадзя Бураўкіна, Таццяну Сапач, Уладзіслава Пятрайціса і інш.

Удзельнікі святочнай імпрэзы мелі магчымасць набыць цікавую кнігу і атрымаць асабісты аўтограф аўтара, пілі русінаўскую гарбату з чарніцамі, елі аладкі і каравай "Чатыры вятры" мясцовага прадпрымальніка Мікалая Чарнаўска. На памяць пра сустрэчу Ўладзіміра Арлова баранавіцкія сябры ТБМ падаравалі памятны знак пераможцаў Палонкаўскай бітвы (мастак Мікалай Колас), якой спаўняецца ў гэтым годзе 355 гадоў.

Віктар Сырыца,
старшыня
Баранавіцкай
Рады ТБМ.

"Будзьма!"

4 траўня (панядзелак)

адбудуцца заняткі гістарычнай школы

з Алегам Трусавым

"Гісторыя ў падзеях і малюнках"

Пачатак - 18.30 гадзін.

Румянцава, 13

Уваход вольны.

Шлях ад Грыўды да Гандвіка

*Што з таго, што няма
ў нас вышэйшае лігі,
Мы не менш чым сталіца
чакаем вясны.
Бачаць свет і ў нас
адмысловыя кнігі
"Боскі вецер правінцыі"
і "Каляровыя сны".*

Днямі пачыла свет чарговая, сёмая кніга барана-віцкага літаратара і журналіста Аляксея Белы, якая атрымала назву "Ад Грыўды да Гандвіка".

Адметным з'яўляецца тое, што на гэты раз паэт Аляксей Белы выдаў не чарговую зборнік вершаў, а прозу. У анацыі да кніжкі пазначана, што "...гэта не проста аўтабіяграфічны аповед аўтара. У сваім эсе ён спрабуе паказаць час, у які даваўся жыць яго бліжэй і яму асабіста". На самрэч, час быў няпросты. Пачатак пасляваенных пачынаўся, хрушчоўская "адліга" з чэргамі па хлеб, кіраванне Брэжнева і паездкі ў Вільню па вопратку і каўбасу.

Чаму ад Грыўды да Гандвіка? - Грыўда - рака дзяцінства ў Івацэвіцкім раёне - хлопчыкі з Міхнавіч, дзе нарадзіўся Аляксей Белы, хадзілі туды купацца, Гандвік - паморская і скандынаўская назва Белага мора, куды аўтара накіравалі ў 1970-м годзе на першую плавацельскую практыку з марской вучэльні. Салаўкі, Кандалакша, рыбацкія пасёлкі, штормы і вахты каля штурвала непаўнагадовага матроса першага класа па 12-16 гадзін у суткі, пераходы праз ільды, белыя ночы Запалар'я - усё гэта і

шмат што іншае знайшло адлюстраванне ў кнізе.

*І мы імкнуліся
"з вараг у грэкі",
У бойках
ганарыліся адзінствам.
Мы рады, што яшчэ
жывыя рэкі,
Якія нас пранеслі
праз дзяцінства.*

Алесь Белы прыгожа паведамляе пра сваё дзяцінства, навучанне ў пачатковай школе, дзе адзіным настаўнікам быў бацька вядомага беларускага паэта і празаіка Міколы Купрэ-

ева, нялёгка праца ў калгасе і па гаспадарцы, першыя турыстычныя паходы, першыя вершы, сапраўднае хлапечыя сяброўства. Падкрэсліваючы гэта, уступам да аднаго з раздзелаў эса аўтар ставіць такія рыфмаваныя радкі:
*"Мы раслі ў сваіх вёсках,
бы на скрыжаванні вятроў,
і зайздросцілі птушкам, што
лёгка лунаюць над хатамі.
Мы здавалі бутэлькі,
але не здавалі сяброў -
і таму мы заўсёды сябе
пачуваем багатымі!"*

У кніжцы шмат гістарычных звестак, звязаных з роднымі мясцінамі аўтара - пра Тадэвуша Касцюшку, фальварак якога знаходзіцца кіламетраў за сям ад роднай вёскі Алеся Белы, пра Шыбельную гару ў Івацэвічах, дзе царскія карнікі вешалі касінераў Кастуся Каліноўскага...

Служба ў войску за мяжой з шматкіламетровымі крокамі і дзедаўшчынай, праца памочнікам капітана на працягу некалькі гадоў на рачным флоце Беларусі на лініі Чарнобыль - Берасце таксама знайшлі адлюстраванне ў зборніку. У кніжцы шмат фотаздымкаў таго перыяду - блізкіх, сяброў, аднадумцаў.

Аўтар узгадвае тыя, ужо далёкія часы, без настальгіі па эсэраўскім перыядзе Беларусі. Ён распавядае пра не такое ўжо і бесклапотнае дзяцінства і юнацтва і пра тое, што ў людзей і тады, як, дарэчы, і цяпер, заўсёды была мара пра лепшае жыццё.

*Віктар Сырыца,
старшыня Баранавіцкай
рады ТБМ.*

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная калегія:

Алена Анісім, Юрась Бабіч, Юля Бажок, Марыя Баравік, Вінцук Вячорка, Аляксей Карпенка, Эла Оліна, Ігар Пракаповіч, Аляксей Пяткевіч, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў, Дзяніс Тушынскі, Аляксей Шалахоўскі.

<http://naszaslowa.by/> <http://pawet.net/>
<http://kamunikat.org/> <http://tbn-mova.by/>
<http://nashaslova.mns.by/>

Цікавая сустрэча

На гэты раз на чарговую дзень беларускамоўна мы збіраліся амаль па трыгозе - стала вядома, што прыездом у Оршы будзе знакаміты беларускі музыкант і спявак Зміцер Вайцюшкевіч, і ён згодзен выступіць перад намі. Нам перазванілі і прапанавалі: "Калі ёсць час і жаданне - прыходзьце". І што вы думаеце - ахвотных паслухаць беларускамоўныя песні знайшлося нямала - столькі, што было цеснавата, але ўсе адчувалі сябе ўтульна. А інакш і не маглі быць, мы ж - аматары беларушчыны.

Спершапачатку спявак раскажаў, што ў гэтым годзе выйдзе яго новы альбом, у які ўвойдзе многа новых, а таксама і вядомых ужо песень: "Мой край", "Сэрца маё", "Вераніка" і іншыя. Працікнула,

задушэўна і міла выканаў спявак "Бязрозку", і слухачы прыгадалі сабе свае дрэвы, пасаджаныя і выгадаваныя імі самімі. І тут, вядома ж, падступіла нейкая туга і самота, але артыст ураз развееў яе песняй "Жыве Беларусь", у час якой слухачы падтрымлівалі яго словам "Жыве!". Як напамінах аб тым, што мілей за Беларусь няма нідзе, прагучала песня "На дальняй старане" і "Я нарадзіўся тут", у якіх аўтары ўмела спалучаюць патрыятычнае з лірычным, што бывае няпроста.

У новым сваім альбоме спявак многа ўвагі ўдзяляе песням беларускіх аўтараў Ул. Някляева і Андрэя Хадановіча. Эмацыянальная, гучная песня "Коўдра - магіла" і ўзрушыла, і ўцешыла, а жартаўлівая "Як пастарэю", "Як бралі мяне ў

салдаты" ды пра беларускіх мужчын і пасмяшалі, і развясалілі. Не забыўся музыка ўключыць у свой рэпертуар і выканаць для нас песні на словы нашых любімых паэтаў Геннадзя Бураўкіна, Уладзіміра Някляева і іншых "Залатое жыццё" і "Я цябе цалаваў". Выканаў спявак і песню па заяўках - паланез Агінскага "Развітанне з Радзімай", а закончыў сваё выступленне песняй "Бывайце здаровы". Канцэрт доўжыўся больш за гадзіну, у памяшканні было і душнавата, і цеснавата, але ўсім было і ўтульна, і прыемна. Усе мы засталіся вельмі задаволеныя і спяваком, і тымі, хто арганізаваў нам гэтае свята. Так што, паболей бы гэтакіх збораў "па трыгозе".

Мінай Карніенка, г. Орша.

Выйшаў зборнік "Леў і ключы" лідскага паэта Алеся Мацулевіча

*Што шэпчаіш, вецер, з глыбіні вякоў,
што крыламі ўздымаў плашчы з крыжамі?..
На замак рушыць процьма крыжакоў.
У замку - войска, князь ды гараджане.*

*Служаўся князь - і з войскам уначы
наспешна ўцёк праз патайную брамку.
Пакінуў перад тым, як уцячы,
ён жменьку вартавых на сценах замка...*

*... У тым баі ўся варта палягла,
ды ў замак вораг так і не прабраўся...
Паданне ходзіць: прывід ваяра
на замка сценах з тых часоў застаўся.*

15 красавіка ў Лідзе прайшла прэзентацыя зборніка паэзіі "Леў і ключы" маладога лідскага паэта Алеся Мацулевіча. Ён складаецца з вершаў, пэм і п'есы, прысвечаных пэўным гістарычным падзеям, якія так ці інакш звязаныя з Лідай і Лідчынай.

Па словах аўтара, зборнік наскрозь прасякнуты патрыятызмам і любоўю да роднага горада. Таму і ў яго назве прысутнічаюць асноўныя элементы герба Ліды - леў і ключы.

Зборнік названы "Леў і ключы" таму, што цалкам прысвечаны гораду. Тут я нарадзіўся, вырас, жыў, працую. Даўно ў мяне была такая задумка выдаць кнігу, прысвечаную роднаму гораду. І вось задума вылілася ў гэтую кнігу "Леў і ключы". Мэтай стварэння кнігі было тое, каб заахоціць чытача больш глыбока вывучаць гісторыю роднага горада, цікавіцца ёй.

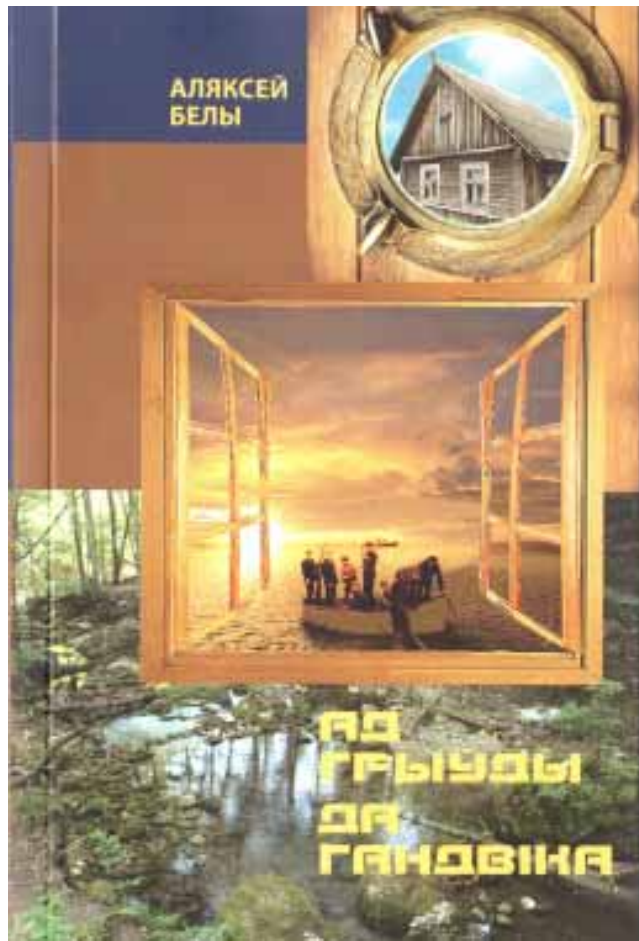
Алесь Мацулевіч - родам з Ліды. Скончыў філалагічны факультэт Берасцейскага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Працуе ў рэдакцыі "Лідскай газеты". Друкаваўся са сваімі вершамі на старонках часопіса "Верасень", у розных лідскіх выданнях.

Як журналіст часта друкуецца на старонках "Нашага слова".

*Андрусь Панямонаў,
Беларускае Радыё Рацыя. На фота
аўтара: на прыэднім плане Алесь Мацулевіч..*

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslowa@tut.by

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.
231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Выдавец: Установа інфармацыі "Выдавецкі дом ТБМ".
Газета падпісана да друку 27.04.2015 г. у 17.00. Замова № 1294.
Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес. - 8750 руб., 3 мес. - 26250 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.